

@motaleat95_96

درس 1

فعالیت 1 صفحه : 3

الف : جلوه ها و شکلهایی از احساس مسولیت ، تعاون ، همکاری ، کمک به همدیگرو همفکری برای حل مشکلات
ب : احساس وظیفه و مسولیت و کمک کردن و پیدا کردن راه چاره برای حل مشکل و شرایط سخت و بد پیش آمده
پ : در ماجرای اول دوره درمان احمداقا طول می کشید- هزینه اش بیشتر می شد -علی از نظر درسی ضعیف می شد

در نتیجه خانواده احمد اقا دچار مشکلات فراوان دیگری نیز می شد .در ماجرای دوم بوی بدو نامطبوع زیاله ها
شهرک را فرا می گرفت و سبب بیماری مردم می شد در نتیجه اهالی شهرک دچار مشکلات فراوان دیگری نیز می شدند.

ت :خیر - اولاً وظیفه ی انسانی ماست که در حل مشکلات به یکدیگر کمک کنیم و دوماً ممکن است روزی برای خود
ما نیز چنین اتفاقی پیش بیایدو توقع و انتظار کمک داشته باشیم ، پس با کمک کردن ما احساس تنهایی نخواهند کرد
و با کم شدن مشکلات به آینده امیدوار خواهند شد.

فعالیت 2 صفحه : 6

خیر زیرا کارها بر دوش یک نفر می افتد و اونیز بخاطر تنها بودن باید تلاش بیشتری بکند تا همه کارها را بخو
بی کمک درسی به خواهر و برادر کوچکتر - همکاری در هنگام پذیرایی از میهمان ها کمک درسی به خواهر و
برادر کوچکتر - همکاری در هنگام پذیرایی از میهمان ها انجام دهد ، در نتیجه ناتوان و مریض شده و سبب
مشکلات و بی نظمی بیشتری در خانواده می شود اما با تقسیم کارها و وظایف احساس مفید بودن افراد شکل گرفته و
عدالت رعایت می شود

فعالیت 3 صفحه : 6

خرید برای خانه - نظافت منزل - چیدن وسایل خانه- آماده کردن غذا و چایی - نگهداری از کوچکترها - کمک
درسی به خواهر و برادر کوچکتر - همکاری در هنگام پذیرایی از میهمانها

فعالیت 4 صفحه : 6

همکاری در جابجایی وسایل سنگین همسایه ها - تزیین و چراغانی کردن محله در اعیاد و مراسمات مختلف - کمک
به سالمندان و معلولان - کمک مالی و معنوی به مستمندان و فقیران محله - مراقبت از اموال عمومی

فعالیت 5 صفحه : 6

مساجد - حسینیه ها - دفاتر شوراهای اسلامی و شورای حل اختلاف - پایگاه بسیج - خانه های ریش سفیدان و
معتمدان محل

فعالیت 6 صفحه : 6

خودخواهی - دنیا طلبی - وسوسه های شیطانی - ناتوانی در برقراری روابط صحیح - عدم همدلی -عدم روحیه
تعاون و همکاری - نداشتن مهارت و آموزشهای لازم و کافی در تعاونی ها- حسادت و عداوت

درس 2

فعالیت 1 صفحه : 7

افزایش و ایجاد روحیه ی نیکوکاری - تمایل به کارهای نیک و خدا پسندانه -انجام بهتر فریضه ها و واجبات دینی
بخشودگی گناهان و برخورداری از اجر معنوی -افزایش مال و برکت روزی - آرامش خاطر و...

فعالیت 2 صفحه : 7

جلوگیری از اختلافات و درگیری های افراد و خانواده ها - ایجاد صلح و سازش میان مردم - رسیدگی به جاده ها و سایر امکانات مورد نیاز روستاها و مناطق محروم - پرداخت دیه ی جرایم غیر عمد - حمایت از خانواده های زندانیان - کمک به مناطق زلزله زده و سیل زده

فعالیت 3 صفحه : 8 بر عهده ی دانش آموز است . اما میتوان با مختصر توضیحی مکان مشخصی را یادآوری کرد.

فعالیت 4 صفحه : 8

به مادیات نباید دل بست چون با انجام کارهای نیک تنها یاد و نام نیک است که می ماند عاقبت به خیر بودن و ماندگار بودن نام نیک - بقول سعدی : سعدیا مرد نیکو نام نمیرد هرگز . و...

فعالیت 5 کاربرگه شماره 1 صفحه : 8 بیستگی به علاقه و سلیقه دانش آموز دارد

فعالیت 6 صفحه : 11 بر عهده ی دانش آموز است . اما میتوان با مختصر توضیحی مکان مشخصی را یادآوری کرد.

فعالیت 7 صفحه : 11

برخوردراری از کسب سود و منافع مشترک - حلمشکلات اقتصادی اعضا و ایجاد رفاه و زندگی بهتر اعضا برخورداری از اجر معنوی و بذل و بخشش و نبودن فقر مادی و معنوی.

درس 3

فعالیت 1 صفحه : 15

حجت الاسلام دکتر حسن روحانی - با رأی مستقیم مردم - 7 نفر بودند که 2 نفرشان انصراف دادند.

فعالیت 2 صفحه - 1332 : 17 بعدی - 1336 اگر در آن زمان 18 سال داشته باشند طبق قانون می توانند.

فعالیت 3 صفحه : 17 به ترتیب : راه و شهر سازی - فرهنگ و ارشاد اسلامی - بهداشت و درمان و آموزش پزشکی - نیرو.

درس 4

فعالیت 1 و 2 صفحه : 22 باراهنمایی دبیر دانش آموزان برنامه و فعالیت دلخواه خود را انجام دهند

فعالیت 3 کاربرگه شماره 2 صفحه : 21

: 1

1 - اعلام داوطلب شدن - 2 تأیید صلاحیت - 3 شرکت در تبلیغات - 4 انتخاب شدن با کسب حداکثر آرا

5 - تنفیذ - 6 تحلیف - 7 انتخاب وزیران و معرفی آنها به مجلس.

: 2

1 وزارت آموزش و پرورش 2 وزارت بهداشت 3 وزارت امور خارجه 4 وزارت جهاد کشاورزی - 5 وزارت ورزش و نوجوانان 6 وزارت علوم و تحقیقات و فناوری 7 وزارت نیرو 8 وزارت صنعت و معدن و تجارت

فعالیت 4 صفحه : 21

سبب وابستگی کشور به نفت یا تک محصولی شدن میشود که در مواقع بحرانی مانند نوسانات قیمت جهانی یا تحریم و جنگ با کاهش درآمد و مشکلات اقتصادی زیادی روبرو خواهد شد . باید با همت و توانایی علمی جوانان و دانشمندان و با تکیه بر علم و فناوری روز و با فعالیتهایی در زمینه کشاورزی و صنعت ، و با حمایت از تولیدات داخلی و ملی صادرات غیر نفتی و تولیدات داخلی را افزایش داد تا از وابستگی و تک محصولی شدن دور شد.

پکار ببندیم صفحه : 22

به زبان دانش آموز مانند نمونه : از بین بردن محرومیت و فاصله طبقاتی - برقراری آرامش و امنیت - ایجاد اشتغال - مهار تورم و برقراری ثبات اقتصادی - افزایش سطح فرهنگ و آگاهی مردم - رشد و پیشرفت کشور در سطح بین المللی

درس 5

فعالیت 1ص: 24

نابغه، هرچه از والدین خود فاصله می گیرم تمایل به طغیان و مخالفت در من زیاد می شود " استقلال طلبی " و یا شک و تردید احساس دلهره و نداشتن اعتماد به نفس.

نابغه نشدن به جمع ها و موقعیتهای اجتماعی غیر اجباری - داشتن اعتماد به نفس و شناخت واقعی خود

نابغه ریزی مناسب با مشورت افراد موفق - توجه به نصیحتهای والدین

فعالیت 2ص: 25

الف : اهداف کوتاه مدت : گرفتن نمرات خوب در پایان ترم - قبولی در آخر سال - خرید لپ تاپ یا تبلت آموزش خوشنویسی و زبان انگلیسی و مراحل مقدماتی کامپیوتر تا یکی دو سال آینده

اهداف بلند مدت : رفتن به دانشگاه و تحصیل در رشته مورد نظر - داشتن یک شرکت و یا کارخانه داشتن یک شغل مناسب و دلخواه - خرید یک خانه مسکونی - انجام یک ازدواج موفق.

ب : به با داشتن تلاش و پشتکار مناسب و توکل به خدا و برنامه ریزی صحیح و اولویت بندی مناسب کارها.

ج : بطور مستقیم : والدین - خواهر و برادر بزرگتر - مربیان و معلمان و مشاور مدرسه و مشاوره با افراد موفق و با مهارت در هر یک از این کارها . بطور غیر مستقیم : شناسایی استعدادها و توانایی خود - اعتماد به نفس و اعتماد کامل و توکل به خداوند.

فعالیت 3ص: 26

الف : سریع اورا به بیمارستان بردند اما به هوش نیامد و نیروی انتظامی بهرام را دستگیر کرد

ب : خانواده بهرام : نگرانی از وضعیت نامعلوم آینده بهرام - هزینه بیمارستان و رفت و آمد خانواده و از کار و زندگی افتادنشان . خانواده حامد که از یکطرف نگران وضعیت بهرام بودند و از طرفی نگران بدنام شدن حامد در محله.

ج : توپ را دوباره پس می داد و می خواست که تکرار نکنند و در صورت تکرار با خانواده آنها صحبت می کرد و از اولیای آنها و والدین خود کمک می گرفت و مقداری در مورد عواقب خشمگین شدن خود نیز فکر می کرد

فعالیت 4ص: 26

خبر ناخشنودی در ما احساس بد بوجود آورده و ما را وادار به انجام عمل بد می کند در این هنگام هورمونی در مغز ترشح کرده و سبب افزایش ضربان قلب و فشار خون و گرفتگی عضلات می شود در نتیجه با از دست دادن تمرکز حواس خود با صدای بلند فریاد زده و نمی توانیم بدرستی تصمیم بگیریم

فعالیت 5ص: 28

مانند نمونه : حضرت علی (ع) : خشم با دیوانگی آغاز می شود و با پشیمانی پایان می یابد.

فعالیت 6 کاربرگه شماره 3ص : 28

بطور کلی بهتر است بر عهده دانش آموز گذاشته شود ، اما شیوه های احتمالی:

موقعیت : 1

بهتر است با در ک شرایط موجود و با آرامش کامل علت را از پدر پرس و جو کنند و منتظر فرصت مناسب باشند

موقعیت : 2 ممکن است قبل از او به یکی دیگه هم گفته باشد ، پس نباید عصبانی شود بلکه با خونسردی ناراحتی خود را بیان کرده و منتظر واکنش او باشد ؛ ضمناً باید در انتخاب دوست هم دقت کند تا دوست رازداری باشد

موقعیت : 3

با قبول اشتباه خود معذرت خواهی کند و قول دهد در مرتب کردن فایلها به او کمک کند و اشتباه خود را جبران کند

موقعیت : 4

سعی کند تا از او دور شده و به محض رسیدن به خانه پدر و مادرش را مطلع کند تا با والدین او صحبت کنند

فعالیت 7ص : 28

خیر - با این کار بر مشکلات زندگی خود و خانواده می افزاید و خودش را کلافه کرده و دیگر نمی تواند براحتی از دست و دام اعتیاد خلاص شود و به لحاظ جسمی و روحی آسیب شدیدی به خود وارد می کند

فعالیت 8ص : 28

نه گفتن، یعنی وقتی ما نمیخواهیم مطلبی را بپذیریم با استفاده از این مهارت، بدون آن که به خود و دیگران آسیبی برسانیم، مقاومت و نه گفتن را به راحتی ابراز کنیم. پس باید با بیان دلیل در برابر خواسته های نادرست دیگران بتوانیم به راحتی مقاومت کرده و نه بگوییم

جهت راهنمایی بیشتر ؛ علت های زیادی در مشکل "نه گفتن" افراد نقش دارد، از جمله:

- دلسوزی کردن برای طرف مقابل و تصور اینکه اگر نه بگوئید، شاید هیچ کس دیگر نخواهد یا نتواند به او کمک کند و در نتیجه ممکن است کارش راه نیفتد، تصور اینکه اگر نه بگوئید، طرف مقابل دیگر او را دوست نخواهد داشت
- اعتقاد به اینکه اگر از درخواست دیگران سر باز زند، آدم بد و خودخواهی محسوب شود
- ترس از دست دادن رابطه با فرد مقابل؛ که هیچکدام به هیچ وجه درست و مورد قبول کسی نیست

فعالیت 3ص : 28

علل فردی : مانند نداشتن آگاهی کافی خود فرد:

راه حل : با دانستن عواملی که فرد را در معرض خطر اعتیاد قرار می دهند، می توان افراد در معرض خطر را شناسایی کرد و برای پیشگیری از ابتلای آنان به اعتیاد، برنامه ریزی های دقیق و مؤثر انجام داد.

علل خانوادگی : مانند بی توجهی والدین به تربیت فرزندان:

راه حل : با تاکید بر ارزش های خانوادگی و محکم کردن پایه های خانواده و همچنین والدین باید ارتباط با فرزندان را بهبود بخشند و به آن ها استقلال رأی و دخالت در امر تصمیم گیری بدهد.

علل اجتماعی : مانند دسترسی آسان به مواد مخدر - نابرابری های اقتصادی و اجتماعی

راه حل : ایجاد زمینه ی اشتغال برای همه اقشار جامعه - ارتقای فرهنگی افراد جامعه- کنترل شدید مرزهای کشور.

فعالیت 12ص : 23

بدهی کلی -کثیفی و آشفتگی - بیماریهای دهان و دندان- عفونت دستگاه تنفسی فوقانی- اختلالات پوستی

اختلالات عصبی وشناختی-اختلالات خواب و هذیان گویی - تهوع -یبوست-مشکلات شغلی و تحصیلی - تداخل

دارویی - خشونت در خانواده -طلاق- کاهش درآمد و فقر- بیکفایتی در انجام وظایف خانوادگی - غفلت

از فرزندان - ضعف پایبندی به اصول اخلاقی و مذهبی- بی خانمانی شوییکاری- انواع جرائم مثل سرقت

فعالیت 11ص : 23

بخاطر : جلوگیری از پیامدهای ذکر شده در فعالیت شماره 12مانند فروپاشی خانواده ها و اختلافات

خانوادگی جلوگیری از بی نظمی و نابسامانی واز بین رفتن سرمایه ملی و نیروهای انسانی و اقتصادی جامعه.

درس 6

فعالیت شماره 1صفحه : 32

مهمترین وظیفه ی والدین مراقبت و تربیت صحیح فرزندان و تحویل آنها به جامعه است ، بخاطر انجام این مسولیت مهم باید مواظب باشند

فعالیت شماره 2صفحه : 32

ارتباط با خدا و یاد او با دعا کردن و نماز خواندن انسان را آرام کرده و از وسوسه های شیطانی باز می دارد در آیه 45

سوره عنکبوت : إِنَّا لَصَلُّاءٌ تَنْهِيْعُاَلْفَحْشَاءَ وَالْمُنْكَرَ : همانانماز (انسانرا) از فحشا ومنکر باز میدارد

فعالیت شماره 3صفحه : 32

روزهداری- بپاداشتن نماز در اول وقت - تلاوت قرآن و تدبر در معانی آن - مداومت بر عمل خلاف تمایل نفسانی.

پرهیز از خوابی ،پر خوری و پر صحبت کردن، بیکاری، تنبلی و هر آنچه اراده راسست میکند. اشتغال به فعالیتهای

سخت و دشوار -خونسردی در برخورد با مسائل - ایمان داشتن به پیروزی و مهارت نه گفتن - هر عملی رابه محض

خطوبه ذهن انجام دهیوبه لحظه بعدحواله ندهید. مجالست با افراد صاحب ذوق و هنر - خواندن کتب زندگی نامه

بزرگان و عبرت از زندگی آنها. دوری از دل مشغولی به کارهای روزمره و عبث و بیهوده و پرهیز از روزمرگی

در کارها. ورزش های روح افزا مانند شنا ،کوهنوردی، بیابان گردی و..

فعالیت شماره 4صفحه : 33

گفتگوی مسالمت آمیز با صاحب چک به همراه ریش سفید و یا از طریق شورای حل اختلاف و بدنبال آن مراجعه به دادگاه و مشاوره با یک مشاور حقوقی و نهایتا طرح شکایت با استفاده از یک وکیل مناسب.

فعالیت شماره 5صفحه : 33

درموقعیت 1 فحاشی وافترا و قدرت نمایی صورت گرفته و مجازات دارد ، باید شکایت کیفری طرح شود درموقعیت

2 غصب عنوان شده و مجازات دارد ، باید شکایت کیفری طرح شود

فعالیت شماره 6 صفحه : 33

ممکن است با آسیب رساندن به خود و دیگران سبب افزایش اختلافات و آشفتگی و بی نظمی شوند ، برای مثال در مورد فعالیت شماره 4 ؛ اگر صاحب چک و فروشنده خودسرانه درگیر شوند ممکن است خسارت وارده از مبلغ چک هم بیشتر شود و اعتبار و آبروی فروشنده برود و صاحب چک از کار و زندگیش بماند

به کار ببندیم صفحه : 34

1: انجمن مبارزه با مواد مخدر : نوشتن روزنامه دیواری یا مقاله ای با موضوع خطر و تهدیدات مواد

مخدر برگزاری سخنرانی توسط مدیر و مشاور – نمایش فیلم و تئاتر با موضوع افیون یا بلای خانمان سوز

3: تماس با شماره 112 یا ارسال پیامک سامانه 112122

4: وکیل کسی است که در رشته ی حقوق درس خوانده و به قوانین آشناست و پروانه ی (اجازه نامه) وکالت دارد و به قوانین آشنایی کامل دارد و طی قراردادی با موکل خود به مسایل شکایت شده رسیدگی می کند تا حق پایمال نشود و درصورت حکم عادلانه به قاضی کمکی شود.

درس 7

فعالیت شماره 1 صفحه : 37

جهت انجام این فعالیت باید انواع رسانه ها را بدانیم ؛

1 – رسانه کلامی مانند زبان : اعلام نحوه دادن نمرات مستمری توسط معلم در کلاس

2 – رسانه چاپی یا نوشتاری مانند اعلام، کتابها، روزنامه ها و مجلات: خواندن خبری از مجله رشد

3 – رسانه های الکترونیکی مانند : تلفن، رادیو، تلویزیون، اینترنت

مانند نمونه دریافت پیامک از طریق تلفن – شنیدن خبری از رادیو – دریافت مطالبی از طریق ایمیل

فعالیت شماره 2 صفحه : 39

الف : - 1 اختراع ماشین چاپ در قرن پانزدهم میلادی توسط گوتنبرگ آلمانی

2- استفاده از الکتریسیته و اختراع تلگراف در سال 1842 میلادی توسط مورس و اختراع تلفن توسط گراهام بل به سال 1876 میلادی

3 به وجود آمدن ارتباطات بی سیم و اختراع رادیو در سال 1835 توسط مارکونی ایتالیایی

4 اختراع سینما و تلویزیون و به راه افتادن شبکه ها و ایستگاه های تلویزیونی و ماهواره ای

ب : باور و درایانه به زندگی بشر، انقلابی در ذخیره اطلاعات به وجود آمده است.

ماهواره ها حجم زیادی از اطلاعات را بدون آنکه به سیم نیاز باشد از جایی به جای دیگر کره زمین منتقل می کنند

ماهواره ها امکان استفاده از تلفن همراه، شبکه های تلویزیونی و اینترنت را فراهم می کنند.

فعالیت شماره 3 صفحه : 39

- از اتفاقات جهان اطراف و حال و احوال همدیگر بی خبر می مانیم

- تبادل اطلاعات و فناوری و اختراعات و کارهای اداری و آموزشی به کندی صورت می گرفت

درس نهم

2. سورة مَسَد (سورة 111 قرآن مجید)

3. پیروی کورکورانهٔ مشرکان از عقاید آباء و اجداد؛ مخالفت آشکار اسلام با افکار و عقاید جاهلی؛ به خطر افتادن منافع اقتصادی اشراف مکه با گروش بردگان و فقیران به اسلام؛ به خطر افتادن مقام و موقعیت سیاسی و اجتماعی سران مشرک.

4. تنظیم پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) با مال و مقام؛ تهدید و آزار و اذیت رسول خدا؛ تهمت زنی و دشنام گویی به رسول خدا؛ منصرف کردن ابوطالب از پشتیبانی پیامبر؛ آزار و شکنجهٔ مسلمانان تا سرحد مرگ؛ تحریم اقتصادی و اجتماعی مسلمانان؛ توطئه برای قتل پیامبر

5. مشرکان پیماننامهٔ تحریم اجتماعی و اقتصادی مسلمانان را درون صندوقچه‌ای در کعبه نهادند. پس از سه سال پیامبر اسلام با اشارهٔ فرشتهٔ وحی خبر داد که آن پیماننامه را موریانه خورده است و تنها عبارت «باسمک اللهم» از آن باقی مانده است. مشرکان وقتی صندوقچه را گشودند با شگفتی درسی خبر رسول خدا را دریافتند و ناگزیر شدند دست از محاصره بردارند و مسلمانان به زندگی عادی خود بازگردند و این یک پیروزی بزرگ برای آنان به شمار میرفت.

8. پیماننامه های پیامبر با مردم یثرب (عقبه اول و دوم)؛ توطئهٔ مشرکان برای قتل حضرت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم)

7. مهاجرت پیامبر از مکه به مدینه مبنای تاریخ و تقویم مسلمانان قرار گرفت و از آن زمان تا کنون 1333 سال شمسی و 1435 سال قمری میگذرد.

درس دهم

فعالیت 1- صفحه 57:

- اصرار امام علی(ع) بر عمل به قآن و سنت پیامبر و اجرای کامل عدالت اسلامی.

- فتنه جویی سه گروه ثروت اندوزان (ناکثین) . ریاست طلبان (قاسطین) و ساده اندیشان (مارقین یا خوارج)

درس یازدهم

• 2. یکی از علل مهم نابودی ابومسلم خراسانی و خاندان برمکیان از سوی خلفای عباسی (منصور و هارون) با وجود خدمتیکه اینان به عباسیان کردند:

الف) ترس از نفوذ و قدرت روز افزون آنها بود. خلفا وجود چنین افراد قدرتمندی را خطری برای حکومت و قدرت خود تصور میکردند.
ب) رقبا و دشمنان ابومسلم و برمکیان در دربار عباسیان نیز مرتب علیه آنها مشغول توطئه و دسیسه بودند.

• 3. ایران، عربستان، شام، فلسطین، مصر، لیبی و الجزایر • 3- مرکز خلافت: بغداد.

4-

الف) شباهتها:

1- هر دو حکومت، از طریق نامشروع به قدرت رسیدند؛

2- معاویه با نیرنگ، زور شمشیر و خریدن افراد با نفوذ، خلیفه شد؛ عباسیان نیز با فریب و طرح دروغین شعار حکومت آل محمد قدرت را به دست گرفتند.

3- امویان و عباسیان هر دو خلافت را در خاندان خود موروثی کردند.

4- آنها در خشونت و ظلم نسبت به مخالفان به خصوص شیعیان و اهل بیت علیهم السلام دست کمی از یکدیگر نداشتند.

5- هر دوی آنها نسبت به اجرای اصول و ارزشهای اسلامی توجه و یا کم توجه بودند.

• (ب) تفاوت ها:

عباسیان سیاست قوم گرایی امویان و برتری دادن اعراب نسبت به ایرانیان را ادامه ندادند، از این رو، در دوران خلافت آنان مقام و موقعیت سیاسی و اجتماعی ایرانیان مسلمانان ارتقا یافت و موفق شدند به مناصب بالای حکومتی مثل وزارت، حکومت ولایات و فرماندهی سپاه دست یابند.

درس 12

1-خیر؛ زیرا برخی از این سلسلهها مانند طاهریان و سامانیان با فرمان و یا با تأیید خلیفه عباسی به قدرت رسیدند و خود را وفادار و مطیع خلافت نشان میدادند. با این حال، در اداره قلمرو خود استقلال کامل داشتند و مانع دخالت خلیفه و عوامل آن در درون قلمرو خود میشدند؛ اما حکومتهای صفاریان، علویان، آلویه و آلزیار (زیاریان) بدون اجازه و تأیید خلیفه حکومت و قدرت را به دست گرفتند.

روابط این حکومتها اغلب با خلافت عباسی خصمانه بود. یعقوب لیث صفاری به عراق لشکرکشی کرد و قصد داشت بغداد مرکز خلافت را تصرف کند، اما موفق به این کار نشد علویان پیرو مذهب شیعه بودند و خلافت عباسی را غاصب میشمردند و از آن اطاعت نمیکردند. آل بویه دیگر سلسله ایرانی موفق شد بغداد را تصرف کند و خلفای عباسی را حدود یک قرن تحت تسلط سیاسی خود درآورد.

3- این متن به روشنی بیانگر بی اعتمادی و دشمنی است که یعقوب لیث صفاری با خلافت عباسی داشت و از این رو به جنگ سپاه خلیفه رفت، اما توفیقی نصیب او نشد.

• 7. دانشآموزان را راهنمایی کنید که برای اجرای این فعالیت، متن درس، نقشهها و نمودار خط زمان را به دقت مرور نمایند.

درس 13

1- زیرا سلجوقیان

الف) موفق شدند بر سرزمینهای وسیعی که شامل بخش عمده فلات ایران و مناطق همجوار آن از مرزهای چین تا دریای مدیترانه میشد، مسلط شوند.

ب) حکومتی نیرومند را به وجود آوردند.

ج) در دوران سلجوقیان تشکیلات و نظام دیوانی منظم و گسترده ای در ایران شکل گرفت.

د) قدرت و ثبات سیاسی، کشاورزی و بازرگانی رونق خوبی گرفت؛

ه) شهرنشینی گسترش یافت و شهرهای بزرگ و آبادی پا به عرصه نهادند؛ و) معماری، صنایع دستی و بسیاری از رشتههای هنر شکوفا شدند.

• 3 سلجوقیان با شکست امپراتوری روم شرقی در جنگ ملازگرد، بر بخش وسیعی از آسیای صغیر (ترکیه امروزی و سوریه) مسلط شدند؛

به دلیل تسلط سیاسی طولانی سلجوقیان بر منطقه آسیای صغیر، آثار و بناهای زیادی از آن دوره بر جا مانده است.